GEMEENTE RIDDERKERK

Financiën en Control

Aan de gemeenteraad

7 november 2006
Gemeentestukken: 2006-61

Onderwerp: Controleprotocol accountantscontrole 2006

1. Voorstel

- Aan Deloitte Accountants B.V. wordt de opdracht verstrekt voor de controle van de jaarrekening 2006 waarbij:
  1. de goedkeuringstolerantie wordt vastgesteld op de minimumeisen uit het Besluit accountantscontrole Provincies en Gemeenten (BaPG) voor de jaarrekening als geheel;
  2. voor de rapporteringstolerantie geldt dat over afwijkingen vanaf € 50.000,-- wordt gerapporteerd;
  3. er geen deelverantwoordingen voor controle worden aangemerkt;
  4. aan de posten uit de jaarrekening 2006 betreffende personeel en uitkeringen specifieke aandacht wordt besteed;
- Het controleprotocol voor de controle van de jaarrekening wordt vastgesteld.
- Aan Deloitte Accountants B.V. wordt tevens opdracht verleend tot controle van de besteding van de gelden bijdrage fractieondersteuning (artikel 13, vierde lid, Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning, 2e wijziging)

2. Aanleiding

In artikel 2 van de Controleverordening gemeente Ridderkerk 2003 is bepaald dat de controle van de jaarrekening wordt opgedragen aan een door de raad benoemde accountant. Voor de controle van de jaarrekening moet nog een formele opdracht aan de accountant worden gegeven. Gelet op het Besluit accountantscontrole Provincies en Gemeenten moet daarbij bijzondere aandacht worden gegeven aan de controle op rechtmatigheid. Deze controle is met ingang van 2004 verplicht.

3. Aspecten

Rechtmatigheid
Met de invoering van duaal bestuur moet de accountant bij de controle van de jaarrekening een oordeel uitspreken over de rechtmatigheid waarmee de lasten, de baten en de balansmutaties tot stand zijn gekomen. Nagegaan moet worden of wettelijke kaders die op de uitvoering van de begroting betrekking hebben zijn nageleefd. Het gaat daarbij om voorschriften van hogere overheden, besluiten van de raad en sommige besluiten en beleidsregels van het college.
Om een oordeel over de rechtmatigheid te kunnen uitspreken heeft de accountant een normenkader en een toetskader nodig. Het normenkader bestaat uit een inventarisatie van de relevante regelgeving. Het toetskader bestaat uit een overzicht van die bepalingen uit het normenkader die financiële rechtmatigheidaspecten inhouden.

Er is een landelijk Platform Rechtmatigheid Provincies en Gemeenten opgericht waarin het Rijk, de gemeenten en provincies en de accountancy is vertegenwoordigd. Dit platform geeft richtlijnen en aanbevelingen voor de rechtmatigheidaspecten, waarvan is afgesproken dat daarvan slechts in bijzondere omstandigheden gemotiveerd mag worden afgeweken.

Het platform heeft medio oktober 2006 een advies uitgebracht hoe met rechtmatigheid over 2006 moet worden omgegaan. De aanwijzingen van het platform zijn in de opstelling van dit voorstel betrokken. Op hoofdlijnen komt dit erop neer dat beleidsregels van het college in principe niet meer onder de rechtmatigheidtoets vallen, tenzij deze van hogere wetgeving zijn afgeleid. Contracten met derden die vóór 2004 tot stand zijn gekomen behoeven ook niet op financiële rechtmatigheid te worden getoetst. Dit werkt met name door in de te toetsen aanbestedingen.

Controlevoorstel accountant

Er is een werkgroep van de raad ingesteld die advies geeft over de opdracht aan de accountant voor de controle van de jaarrekening. Op 27 september 2006 is de werkgroep bijeengeweest en heeft met de accountant de controle van de jaarrekening 2006 doorgesproken. De gemaakte afspraken zouden door de accountant worden verwerkt in een voorstel Aanpak accountantscontrole 2006.
Dit voorstel van Aanpak is bij de stukken ter inzage gelegd. De accountant geeft daarin aan dat de accountantskosten kunnen worden gereduceerd door de samenstelling van de jaarrekening te baseren op het Handboek kwaliteit jaarrekening gemeenten. Ons voornemen is om het Handboek kwaliteit jaarrekening gemeenten te volgen, vooral omdat daarmee een kwalitatief goed jaarrekeningproces is gegarandeerd.
Het ontwerp raadsbesluit hebben wij op het voorstel van Aanpak gebaseerd.
Wij streven naar een goedkeurende accountantsverklaring voor rechtmatigheid. Te hoge verwachtingen willen wij temperen. Er is in onze gemeente gekozen voor een groeimodel. Er is nog geen sprake van een optimale ao/ic op alle processen. De resultaten van uit te voeren interne controles zullen uitwijzen in hoeverre een goedkeurende verklaring tot de mogelijkheden behoort of dat er zodanige onzekerheden zijn dat van een zgn. verklaring met beperkingen moet worden uitgegaan.

Single information - single audit

In het kader van deregulering is door het Rijk besloten om de afzonderlijke accountantsverklaringen op declaraties van specifieke rijksbijdragen te gaan vervangen door informatie bij de jaarrekening. De specifieke accountantsverklaring vervalt en de accountantsverklaring bij de jaarrekening volstaat. Dit wordt single information - single audit (sisa) genoemd. Er is een invoeringstermijn van 3 jaar voorzien. Voor de jaarrekening 2006 zijn 23 specifieke rijksbijdragen aangewezen die onder sisa vallen.
Voor de controle van de betrouwbaarheid van de informatie in de jaarrekening over de onder sisa vallende rijksbijdragen zijn afzonderlijke toetsgrenzen door het Rijk bepaald.
De accountant heeft in het plan van aanpak met de invoering van sisa rekening gehouden. De totale kosten van de accountantscontrole (jaarrekening + specifieke declaraties van rijksbijdragen) zullen lager uitkomen dan tot nu toe geraamd.

Normenkader en toetskader

Om de rechtmatigheid van de totstandkoming van de lasten, baten en balansmutaties te kunnen beoordelen moet de accountant over een normenkader en een toetskader beschikken.
De accountant beveelt aan om het normenkader door de raad te laten bevestigen. Het normenkader voor 2006 kan pas worden afgerond nadat de laatste raadsbesluiten op 14 december 2006 zijn genomen. Wij zullen u het normenkader aanbieden voor de raadsvergadering van 1 februari 2007.

Het landelijk platform heeft aangegeven dat het toetskader niet door de raad maar door burgemeester en wethouders c.q. ambtenaren kan worden ingevuld. Evenals over 2006 stellen wij voor om de uitwerking van het normenkader in een toetskader door ons college te laten bepalen.

Overeenkomstig het overleg met de werkgroep uit de raad stellen wij voor alleen de voorwaarden die gaan over “recht”, “hoogte”, en “duur” bij de rechtmatigheidcontrole te betrekken.

Tot het normenkader behoort de afbakening van de reikwijdte van de accountantscontrole. Wij stellen voor deze afbakening wederom te baseren op de wettelijke normen van het Besluit accountantscontrole gemeenten en provincies.

Controleprotocol
De opdracht aan de accountant tot controle van de jaarrekening 2006 met daarin aangegeven het normenkader en de reikwijdte van de controle en de eisen die aan de rapportage door de accountant worden gesteld is het controleprotocol. De opzet van het controleprotocol hebben wij mede gebaseerd op het voorstel Aanpak accountantscontrole 2006 door de accountant het de adviezen van het platform rechtmatigheid. Wij stellen u het volgende protocol voor.

I - Afbakening accountantscontrole jaarrekening 2006

1. Voor de accountantsverklaring worden de volgende goedkeuringstoleranties voor de jaarrekening als geheel aangehouden:

	goedkeurend	met beperking	oordeelonthouding	afkeurend
fouten in de jaarrekening (% van lasten)	≤ 1	> 1 < 3		≥ 3
onzekerheid in de controle (% van lasten)	≤ 3	> 3 < 10	≥ 10	

2. Voor het rapport van bevindingen wordt een rapporteringstolerantie aangehouden gelijk aan de minimum goedkeuringstolerantie, in die zin dat over afwijkingen vanaf € 50.000,-- wordt gerapporteerd.
3. Bij de controle wordt aan de posten uit de jaarrekening 2005 betreffende personeel en uitkeringen specifieke aandacht besteed.
4. Voor de controle op financiële rechtmatigheid geldt het volgende normenkader:
   a. normenkader
   - externe wetgeving
   - verordeningen van de raad en andere raadsbesluiten die financiële kaders bevatten
   - collegebesluiten voor zover deze betrekking hebben op financiële beheershandelingen die een nadere uitwerking bevatten van externe regelgeving of verordeningen van de raad en waarbij een dergelijk collegebesluit op basis van externe regelgeving of verordening moest worden genomen
   - voor wat betreft raads- en collegebesluiten voor alleen de voorwaarden die gaan over “recht”, “hoogte” en “duur”.

   b. begrotingscriterium
   - Over alle aspecten van het begrotingscriterium wordt door de accountant gerapporteerd in zijn rapport van bevindingen.
   - De aspecten van het begrotingscriterium worden als volgt in de controle op de rechtmatigheid getoetst:

begrotingscriterium	**rechtmatig**	**onrechtmatig**
kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten	X	
kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid maar die niet tijdig konden worden gesignaleerd	X	
kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd		X
kostenoverschrijdingen inzake activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend		X

begrotingscriterium	rechtmatig	onrechtmatig
kostenoverschrijdingen inzake activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt:		
a. geconstateerd tijdens het verantwoordingsjaar		X
b. geconstateerd na het verantwoordingsjaar	X	
kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere kapitaallasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren:		
a. jaar van investeren		X
b. kapitaallasten in latere jaren	X	

c. M&O-criterium

de inventarisatie van specifieke maatregelen van administratieve organisatie en interne controle gericht op het tegengaan van misbruik en oneigenlijk gebruik van bijdragen van derden en verstrekte subsidies

II - Inrichtingseisen voor het controlerapport

De volgende indeling/inhoud wordt voor het rapport van bevindingen aangehouden:

1. Accountantsverklaring
2. Resultaat
3. Reserves en voorzieningen
4. Actuele ontwikkelingen
5. Interne beheersing
6. Risico's
7. Balansposten
8. Posten van de resultatenrekening waaronder afzonderlijk te vermelden personeel en uitkeringen.

4. Aanpak/Uitvoering

Het controleprotocol zal na vaststelling met de opdrachtverstrekking voor de controle van de jaarrekening 2006 aan de accountant worden aangeboden. Het normenkader zal u voor uw vergadering van 1 februari 2007 worden aangeboden.

5. Kosten/Opbrengsten/Dekking

De door de accountant aangegeven kosten van de controle van de jaarrekening 2006 van € 37.400,-- excl. BTW, van de controle op rechtmatigheid van € 3.500,-- excl. BTW en van controle fractiebudgetten van € 1.395,-- excl. BTW passen binnen het geraamde budget van voor de accountantscontrole van raadsprogramma 3 Bestuur en participatie.

Het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk,
de secretaris, de burgemeester,

Behandeld in commissie Samen leven
Behandeld in de raad d.d. 14 december 2006
P.Bakker@Ridderkerk.nl /231/K